

MILITAR WESEN

Új számítógép alkalmazásának előkészítése az anyagi biztosítás területén

(Zur Einsatzvorbereitung neuer Rechner für die materielle Sicherstellung)

Írta: Häntsch, Ch. alez.

Militärwesen, 1978. 10. sz. 73-76. oldal

(Fordítás)

Az állandóan magas harcérték és harckészültség biztosítása, valamint a haderőnek rendelkezésére bocsátott anyagi eszközök gazdaságosabb felhasználása iránti törekvés miatt az anyagi biztosítás hatékonyságának következetes növelése, különösen komplex racionalizálása objektív szükségessé vált. Ez az anyagi biztosítás egész folyamatának további tudományos átgondolását, szervezésének egységesítését és korszerű számítógépek alkalmazását igényli. A számítótechnika jelenlegi fejlettségi szintje, az anyagi biztosítás számítógépes feldolgozásának tapasztalatai, valamint a VSZ hadseregei egyre szorosabb együttműködése e területen napirendre tűzte az anyagi biztosítás racionalizálását, mint az összesnek egy egységes folyamatát. Minél jobban ismerjük, uraljuk ezt a folyamatot elméletileg és szervezetileg, annál hatékonyabban és komplexebben tudjuk alkalmazni a számítótechnikát és minél komplexebben történik ez, még annál jobban és gyorsabban fogjuk elméletileg és szervezetileg is uralni az anyagi biztosítás folyamatát. Ebből a kölcsönös összefüggésből kiindulva szeretnék néhány gondolatot felvetni, amelyeket a gyakorlat már részben igazolt.

Felöltséget az anyagi biztosításért a szabályzatok rögzítik. A számítógépek alkalmazása az ezzel kapcsolatos szabályokat egyáltalán nem módosítják. A programok (tervezet, projektum) tartalmi adataiért és azok legcélszerűbb felhasználásáért a felhasználó felelős. Ezt 1977 március 8-án kiadott miniszteri parancs világosan szabályozza.

A felhasználó szerepe és felelőssége a programok kidolgozásainál és felhasználásánál egyre inkább nő. A feladat kidolgozásának minősége lényegesen befolyásolja a projektumok (tervek, programok) későbbi felhasználását a gyakorlatban. Ez azt jelenti, hogy az ESZG alkalmazásának megtervezésekor alapjaiban a későbbi végleges „kell” szervezést kell figyelembe venni, hogy a kívánt eredményt kapjuk. A komplex rendszernél az alkalmazási tervek kutatása, fejlesztése és támogatása érdekében a felhasználó által készített feladatmegszabás nagy jelentőséggel bír. Minél nagyobb a későbbi felhasználó fentihez szükséges tudomá-

nyos-műszaki felkészülése, annál hatékonyabban folyik a tervezés fázisa és annál hatékonyabb lesz a gyakorlati felhasználás. Magától érthetően az egyes felhasználóknak aligha lesz ehhez elegendő kapacitása. Ezt a feladatot átfogóan csak ott lehet megoldani, ahol a szakszolgálatoknál egy központian irányított kutatás, fejlesztés és egységes szervezeti forma van. Ennek ellenére minden felhasználónak a standardt-tervek előkészítésében és megvalósításában ki kell venni a saját részét.

A „kell” szervezés kidolgozása

Az ésszerű kidolgozás érdekében törekedni kell arra, hogy az ESZG-tervet lépcsőzetesen, a részt vevő strukturális elemek közötti arány betartásának biztosításával fejlesszük ki és vezessük be.

A „kell” szervezés kidolgozásánál az a gyakorlat, hogy először a „van” szervezést kutatjuk, értékeljük. Ez a feladat az anyagi biztosítás folyamatának bonyolultsága miatt igen munkaigényes. Megoldásakor az egyes szakszolgálatok különböző elképzeléseket, módszereket használnak, amelynek a következménye az, hogy az eredményei számos szubjektív behatás alapján alakul ki.

Véleményem szerint a szakszolgálatok részletes „van” szervezésének ábrázolásáról lemondhatunk. A „kell” szervezés megfelelő pontossággal a jelenleg meglévő ismeretek és tapasztalatok alapján az általános, objektívan szükséges részfolyamatokból is kidolgozható.

Az anyagi biztosítás folyamatai komplex ábrázolásának számos változata lehet az alkalmazott fogalmak osztályozása és meghatározása miatt. Itt ügyelni kell arra, hogy az összes objektívan szükséges feladat, részfolyamat felfogható és besorolható legyen. Amennyiben az egyes feladatok besorolásától a meglévő struktúra elemekhez eltekintünk, akkor megfelelhet az 1. sz. táblázatban közölt folyamatcsoportosítás.

Anyagi biztosítás folyamatainak csoportosítása

(Változat)

Fsz.	Részfolyamat, feladat
1.	Ellátás (anyagáramlás szabályozásának összes vezetési folyamatai).
1.1.	Anyagi biztosítás kutatása, fejlesztése, katalogizálása és egységesítése.
1.2.	Anyagi biztosítás alapeszközgazdasága (raktárak építménye, berendezése, szervezési technika stb.).
1.3.	Készletek (beleértve a szükségleteket, forgalmat? [wärlzung] és a selejtítést is).
1.4.	Anyagi és pénzügyi tervezés
1.5.	Beszerezés.
1.6.	Nyilvántartás, ellenőrzés, elemzés.
1.7.	Diszpozíció (anyagáramlás szabályozása a raktárhierarchián belül).
1.8.	Után- és hátraszállítás (utánpótlás).
2.	Anyagáramlás (összes anyagi folyamat, amit szabályozni kell).
2.1.	Szállítás.
2.2.	Raktár fenntartása.
2.2.1.	Anyagátvétel.
2.2.2.	Tárolás.
2.2.3.	Anyagkiadás.
2.2.4.	Raktáron belüli szállítás.

Bonyolult feladat a más folyamatoktól való elhatárolás. Az anyagi biztosítás folyamatai a leírástól függően jól elhatárolhatók. A folyamat átfogó leírása, s egyúttal az egyértelmű megkülönböztetés csak akkor sikerül, ha alapul az anyagi védelmi bázis (fond) struktúráját vesszük. (Lásd Hadigazdaság, Berlin, 1976. 111. oldal.) Itt az anyagi biztosítás folyamatait össze kell hasonlítani az anyagi védelmi fond felhasználásának folyamataival. Az összehasonlítás következménye a következő csoportosítás:

1. Védelmi alapfond (Verteidigungsgrundfond) biztosítása.
2. Védelmi fogyasztási fond (Verteidigungsverbrauchsfond) biztosítása.
3. Anyagi szolgáltatás biztosítása.

Katonai gyakorlatban ezeket a részfolyamatokat gyakran az anyagi-technikai biztosítás fogalmában foglalják össze – bizonyos korlátokkal –, amellyen a biztosítás több módját, típusát értik. Az anyagi szolgáltatás biztosítását viszont az anyagi eszközök típusától (fogyasztási vagy alapellátmány) a szolgáltatás minőségétől függően más részfolyamatokhoz sorolják.

Így például az anyagi biztosításon belül megkülönböztetjük a gépek javítását, a technikai biztosításon belül a fegyverek javítását stb. A fenti csoportosítás, leírás értelmében az anyagi biztosítás folyamatán a védelmi fogyasztási fond biztosítását kell érteni, amelyhez hozzátartozik az anyagi szolgáltatás biztosításának egy része is.

Az anyagi biztosítást olykor anyagi biztosításra és ellátásra osztják fel. Itt az az elv érvényesül, hogy a technikát biztosítják, az embert pedig ellátják. Eltekintve attól, hogy erre a felosztásra komoly indok van, a tervezés érdekében mégis el kell tekintenünk egy azonos folyamat ilyen felosztásától. Ez egyáltalán nem jelenti az egyes anyagféleségek vagy ellátástípusok sajátosságainak tagadását. Hogy ezeket a „kell” szervezésben figyelembe vehessük, e tervek építőkocka elve alapján kell elkészíteni és egészében a legmagasabb követelményekkel kell számolni. Azoknál a cikkféleségeknél, amelyek csekély követelményt támasztanak a „kell” szervezéssel szemben az építőkockákat a gyakorlatban nem építhetjük fel. Így a szervezésre és a számítástechnikai biztosításra fordítandó kiadások a megfelelő mértékre csökkennek. Csak ilyen feltételek mellett lesz az anyagi biztosítás összkomplexumának standardprojektuma, terve megvalósítható és hatékony.

Ismételten ki kell emelni annak a fontosságát, hogy az összes feladatot komplexen kell megoldani. Az anyagi biztosításnál nemcsak egy fogyasztó (felhasználó) problémájáról – főleg a törzse vezetési folyamatáról – van szó, hanem több komponens és terv állandó összjátékáról. A tervezést és beszerzést, a raktár vezetési folyamatát, a korszerű szállító, rakodó- és más raktártechnika alkalmazását a fogyasztó (felhasználó) törzsében egységes egészként kell kezelni. A fenti részfolyamatok tervszerűen arányos fejlesztése objektív követelmény, mivel az anyagi biztosítás hatékonyságát és megbízhatóságát mindig a leggyöngébb, a legkevésbé kidolgozott részfolyamat szabja meg.

Az anyagi biztosítás folyamatának és feladatainak számítógépes feldolgozásra való kiválasztásával kapcsolatban a következő véleményen vagyok:

A címvonatkozású (artikel-) adatok *információáramlását és feldolgozását* hiánytalanul folyamatosan kell biztosítani a számítástechnikai feldolgozásnál. (Ez többek között biztosítja a priméradatok többszöri felhasználását.) Ez nem vitatható, hanem inkább az, hogy az információáramlás és feldolgozás ezen vagy azon elemét mikor, illetve milyen sorrendben használjuk fel.

Ezzel szemben a cím vonatkozású információk kiválasztását döntéshozatal segítésére rendkívül differenciáltan kell megoldani. A különböző tartalmú nyomtatvány formában kiadott információ feleljen meg az értékelés korlátozott lehetőségének és segítse a legfontosabb döntésfolyamatokat. A döntésekhez egyre több katonagazdasági mutatószám szükséges. Ezek például fogyasztáselemzés adatai pozíciók és értékek mennyisége szerint egységenként, fogyasztás mennyiségének aránya a raktárkészletekhez stb.

Az eddig címvonatkozású, nagyterjedelmű áttekintés (pl. tervezett pozíciók, szerződésben nem kötött pozíciók, meglévő állomány stb.) helyett egyre nagyobb szerepet kap a kisterjedelmű, állandóan kiadásra kész információ. Ez nemcsak azt jelenti, hogy kisebb a papírfelhasználás és -szállítási kiadás, hanem azt is, hogy az információk aktuálisabbak. Ez a tendencia katonai területen még kifejezettebb. Ilyen összefüggésben hívjuk fel a figyelmet az anyagi biztosítás kutatásához, fejlesztéséhez és egységesítéséhez szükséges, újonnan kialakuló információszükségletre.

Tervek, programok elkészítésének és felhasználásának követelményei

A gyakorlati követelményeknek megfelelő alkalmazáshoz szükséges különböző programváltozatok választható felhasználása legyen univerzális, ne vegye figyelembe a szakszolgálatok belső különleges kívánságait. Ez építőköve elve alapján készített komplex programok esetén lehetséges. A felhasználó és a számítógépes üzemeltetés irányítása érdekében tanácsos a számítógépes *feldolgozás feladatait havonta megszabni.*

Az eredményeket úgy kell kiadni, hogy az a felhasználónál a lehető legkevesebb gépelési feladatot jelentsen.

Bonyolult matematikai-gazdasági modellek felhasználása csak akkor célszerű, ha a várható eredmény összhangban van gépüzemeltetési idejével. Perspektivikus tervek, kutatások és fejlesztések feladatainak kidolgozásánál a matematikai eljárásokat erősebben kell használni.

A tervek (projektumok) kezelésére, fejlesztésére elegendő tervező kapacitást kell biztosítani, hogy alkalmazkodhassunk a változó külső körülményekhez és hogy a számítógép igénybevétele terén egyre nagyobb tapasztalatot szerző felhasználó újabb igényeit kielégíthessük.